

Р'АЧАКУНА

Voor 2 spelers vanaf 8 jaar, 30-60'

SPELINHOUD

54 Terreintegels

24 neutrale tegels, 15 overwegend bergachtig en 15 overwegend vlakke tegels

1 Wit dorp

Voor het midden van het bord

42 Verzoeken

Tweekleurig, worden bewaard in een ondoorzichtig, stoffen zakje

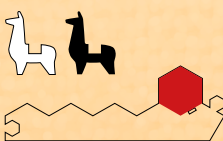
57 Grondstoffen

8 stuks per kleur, 7 kleuren, 1 grijs

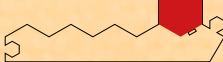
6 Lama's

3 per speler, 2 kleuren

6 Framestukken

Op elke hoek is een dorp

1 Opbouwschema

Om het modulaire bord in elkaar te leggen

DOEL VAN HET SPEL

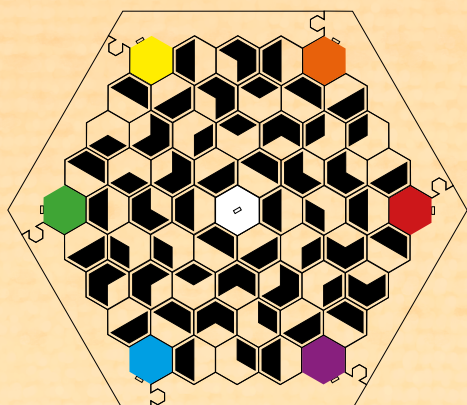
Vervoer goederen van dorp naar dorp door het altijd veranderende Andesgebergte met doordachte bewegingen. Maak winst door te handelen, zodat je van elke grondstof er één bezit en het spel wint.

SPELVOORBEREIDING

Bord

Het bord wordt in het midden van de tafel in elkaar gelegd. Het frame wordt opgebouwd uit de 6 Framestukken. De Terreintegels worden neergelegd volgens het opbouwschema. Het opbouwschema kan direct als ondergrond gebruikt worden waarop de Terreintegels worden geplaatst.

Voor elk dorp wordt willekeurig een Verzoek getrokken uit het stoffen zakje en in de bijbehorende uitsnede geplaatst. Verzoeken mogen nooit de kleur van hun dorp bevatten, d.w.z. een rood dorp heeft nooit een Verzoek voor rood. Als zo'n verzoek wordt getrokken, wordt deze teruggestopt in het stoffen zakje en een nieuw Verzoek getrokken. Aan het begin van het spel mag er geen wit Verzoek aanwezig zijn.

De grondstoffen worden per kleur in stapeltjes naast het bord geplaatst.

Speler

De spelers kiezen elke een kleur. Beide spelers ontvangen één lama in hun kleur, die op het witte dorp in het midden wordt geplaatst met een witte grondstof op zijn rug. De overige lama's worden op voorraad genomen.

De witte lama verplaatst zich enkel door de valleien, de zwarte lama verplaatst zich alleen over de bergen.

Wit begint. Zwart krijgt één grijze grondstof, die net als alle andere grondstoffen gebruikt kan worden om lama's of extra rotaties te kopen.

HET SPEL

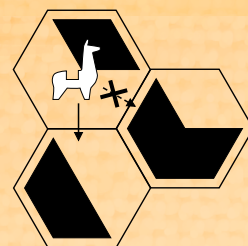
De spelers spelen om de beurt. Eén beurt bestaat uit de volgende acties, die na elkaar plaatsvinden.

1. Draaien

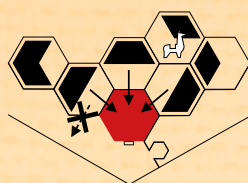
De speler mag één Terreintegel naar keuze draaien (0-360°), d.w.z. de oriëntatie hiervan aanpassen. Een speler mag eventueel een tweede Terreintegel draaien door 2 grondstoffen uit zijn Persoonlijke voorraad in te leveren. Terreintegels die bezet worden door een lama, mogen niet gedraaid worden. Het is ook niet toegestaan om een Terreintegel te draaien die in de laatste beurt door de tegenstander gedraaid is.

2. Verplaatsen

De speler moet elk van zijn lama's minstens één Terreintegel verplaatsen. Alleen in een dorp mogen lama's meerdere beurten rusten. Bij het verplaatsen mogen de lama's naar elke Terreintegel of ieder dorp verplaatst worden zolang het pad een ononderbroken pad vormt vanaf het startpunt van de lama (ongeacht de afstand). Echter, als onderweg een dorp wordt gekruist, moet de lama rusten gedurende de rest van de beurt en mag deze niet verder verplaatsen.

Lama's mogen niet op de Framestukken verplaatsen, behalve op de dorpen. Dorpen zijn voor beide spelers bereikbaar en kunnen vanuit 6 richtingen (witte dorp in het midden) of 3 richtingen (dorpen op de framestukken) betreden worden.

Er mogen meerdere lama's tegelijkertijd op één Terreintegel of dorp staan.

3. Handelen

Een speler kan met elke lama die na een verplaatsing in een dorp staat, handelen, d.w.z. grondstoffen verkopen of lama's kopen.

Verkopen:

Als een lama zich in een dorp bevindt dat niet dezelfde kleur heeft als zijn grondstof, dan mag de speler deze verkopen.

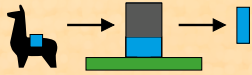

Er zijn drie scenario's:

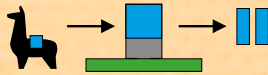
i. Als een lama een grondstof heeft die niet op het Verzoek van het dorp voorkomt, kan deze verkocht worden (de grondstof gaat terug in de Algemene voorraad), maar hij krijgt hier niets voor terug. Het Verzoek van het dorp wordt vervolgens verwijderd.

ii. Als een lama een grondstof heeft die op de onderste/kleine Verzoekvlag staat, kan deze verkocht worden. De verhandelde grondstof wordt toegevoegd aan de Persoonlijke voorraad van de speler. Het Verzoek van het dorp wordt vervolgens verwijderd.

iii. Als een lama een grondstof heeft die op de bovenste/grote Verzoekvlag staat, kan de speler deze verkopen en 2 stuks van de verhandelde grondstof toevoegen aan de Persoonlijke voorraad van de speler. Het Verzoek van het dorp wordt vervolgens verwijderd.

Omdat het Verzoek van een dorp na elke verkoop verwijderd wordt, kan een speler maar één keer per beurt in een dorp handelen.

Verwijderde Verzoeken worden naast het bord geplaatst en gaan dus niet terug in het stoffen zakje.

Als spelers bij het handelen een grondstof ontvangen die ze nog niet hebben, wordt deze in één van de 7 uitsnedes voor hen geplaatst. Overige grondstoffen van dezelfde kleur worden voor de spelers geplaatst. De Persoonlijke voorraad van spelers bestaat uit zowel de grondstoffen die voor hen in de uitsnedes geplaatst zijn, als de grondstoffen die los voor hen liggen.

Kopen:

Spelers kunnen meer lama's van hun kleur kopen in ruil voor 4 grondstoffen uit hun Persoonlijke voorraad. De nieuwe lama wordt in het dorp geplaatst waar deze gekocht is. Een speler kan maximaal 3 lama's bezitten. De lama's worden individueel verplaatst.

4. Aanvullen

Aan het einde van de beurt worden ontbrekende Verzoeken aangevuld door willekeurig nieuwe te trekken, wederom met inachtneming van de regel dat een Verzoek nooit een kleur van het bijbehorende dorp mag bevatten. Als het stoffen zakje leeg is, worden alle gebruikte Verzoeken teruggedaan in het zakje.

Daarnaast worden alle lama's van de speler die zojuist zijn grondstof verkocht heeft of nieuw heeft gekocht, uitgerust met een nieuwe grondstof, overeenkomend met de kleur van het dorp.

Einde van het spel

De eerste speler die minimaal één van elke kleur grondstof (behalve grijs) bezit, wint het spel. Grondstoffen die nog vervoerd worden door lama's tellen niet mee.

ACHTERGROND

In Quechua, de taal van de Andes, betekent het woord P'achakuna 'stoffen'. Het verven van lama- en alpacawol met natuurlijke grondstoffen is een oude traditie in Peru en Bolivia en wordt vandaag de dag nog steeds gedaan. Van de gekleurde wol worden door de lokale bevolking unieke kledingstukken geweven, die verschillen van regio tot regio. De mensen zijn trots op hun afkomst en hun kleurrijke kleding met geweven patronen en borduurwerken.

In P'achakuna reizen handelaren van vallei naar vallei, terwijl ze natuurlijke kleurstoffen vervoeren naar afgelegen dorpjes om deze met winst te verkopen en zodoende hun eigen kleurrijke kledingstukken te maken.

De zeven dorpen in P'achakuna focussen zich elk op één natuurlijke kleurstof. Het middelste dorp fokt witte lama's, waarvan de wol niet alleen dient als basis van alle gekleurde wol, maar ook ongeveer gebruikt wordt. De kleuren zwart en bruin hoeven ook niet door verven verkregen te worden, omdat deze ook als natuurlijke wolkleur beschikbaar zijn. De kleur groen wordt verkregen uit de bladeren van de „Ch'ill-ka" struik. Geel komt uit de geeloranje bloemen van de „Qolle" struik. De oranje kleur wordt gemaakt uit de bast van de „Yanali" boom. Cochenilleluizen, kleine insecten die op opuntia (cactussen) leven, worden geplet om een intense rood te verkrijgen. Indigo planten en paarse mais, tot slot, worden gebruikt om blauw en paars te maken.

Dit brede spectrum aan natuurlijke kleuren laat op indrukwekkende wijze zien hoe creatief de lokale bevolking is en hoe dicht ze bij de natuur staan. Echter, de lijst is verre van volledig. Elke vallei heeft zijn eigen kleurstoffen en de kleuren worden ook gemengd om nieuwe kleuren te creëren of donkere/lichtere varianten. De kleurvariaties die met deze kennis gerealiseerd kunnen worden, zijn bijna oneindig.

P'achakuna wil deze traditie eren en daarom bevat elk spel een handgemaakt zakje, dat in Bolivia genaaid is met lokaal geproduceerde stoffen en voor een eerlijke prijs. De naai(st)ers zijn jonge mensen die door project „Luz de Esperanza" van straat geplukt zijn. Door dit project kunnen de jongeren hun school afmaken en een beroep leren.

Heel veel dank voor uw aankoop en voor uw steun aan dit project. U kunt meer duurzame en sociale producten vinden in onze webwinkel www.treecer.com/en/store.

Suyana
Stiftung

P'achakuna is ontwikkeld in samenwerking met het Zwitserse Suyana Foundation. www.suyana.ch

Auteurs
Moreno Vogel, Stefan Kraft

Illustraties
Johanna Tarkela
www.johannatarkela.com

Uitgeverij
Treeceratops, www.treecer.com
info@treecer.com

Nederlandse vertaling
Tim van Oosten
Annemart Berendse

Treeceratops